

SLOVENSKI NAROD.

Izkušnja vsak dan svojo, izvršni modelje in pravnika.
 Izmeri: Prostor 1 m/m x 54 m/m za navadne in male oglase 40 vin.,
 za uradne razglase 60 vin., za poslano in reklame 1 K. — Pri naročilu
 nad 10 objav popust.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Opisništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knaflcova
 ulica št. 5, pritično. — Telefon št. 90.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

V Jugoavstriji:	V Sloveniji:
celoletno naprej plačan K 84—	celoletno K 95—
polletno 42—	polletno 50—
3 mesečno 21—	3 mesečno 26—
1 7—	1 9—

Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vredno 500 po nakaznici.
 Na samo pismena naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje.
 Telefon št. 34.

Dopolne sprejema se podpisane in zadostne frankovane.
 Receptiv ne vrača.

Posamezna številka velja 40 vinarjev.

Dr. I. Shvegel:

Na poti do miru.

Pariz, 22. maja 1919.

Izročam ta članek profesorju G., ki se vrača jutri v Ljubljano, predno bo znan nemški odgovor na mirovne pogoje. Ta odgovor zapade danes. Nemci bodo mirovne pogoje ali sprejeli, ali odklonili, najbolj verjetno pa je, da bodo prosili za podaljšanje roka. Ko izročam profesorju te vrstice, še ne morem predvideti položaja z vidika, kako bi se razvil vsled kakršnegakoli presenetljivega nemškega koraka. Prvotni namen Nemcev je bil, da predložijo konferenci obširno spomenico. V tej spomenici so hoteli vsaki posamni točki mirovnih pogojev navesti izjave Antantnih državnikov med vojno, odnosno govore in znane točke predsednika Wilsona, ki se nahajajo v nasprotju z njimi. Radi velikih tehničnih težav takšnega bolj teoretičnega, kakor praktičnega dela so se Nemci odločili, da zbero vsa nasprotja, ki se jim zde nezdravljiva z njihovim stališčem v posebnem uvodu, do čim bodo svoje protipredloge pridelali posamnim členom in oddelkom. Nemška državna vlada je došla v nemalo zadrego vsled svoje vne, s katero je dala vprijeti javne proteste proti „nasilnemu miru“. Prvotno so imeli Nemci namen, da si ustvarijo za pogajanja z alijancami krepak temelj s pozivom na razburjenje javno mnenje, sedaj pa je nemško občinstvo prekoračilo okvir teh intencij in zahteva brezpogojno odklonitev mirovnih pogojev. Da bi odpravila odgovornost za to od sebe, bi vlada rada izvedla o tem vprašanju plebiscit. Vse torej kaže, da versalska pogajanja ne bodo končana pred koncem prihodnjega meseca, to tem manj, ker vplivajo na ta pogajanja tudi pregovori, ki se vodijo z Avstrijo v St. Germainu. Pomen in vpliv teh pregovorov ne moremo oceniti, dokler ni rešeno jadransko vprašanje in jugoslovansko - italijanski spor. Kakor sem že pri prejšnjih prilikah opetovano naznačal, prihajamo vedno in vedno na jedro evropskih teritorialnih vprašanih, od katerih rešitve je odvisna bodočnost. V nasprotju s Prusi so napravili dunajski delegati s svojim vplivom in priljubljenim nastopom izredno ugoden vtis na Francoze. Ti so se takoj zavedali, da obstaja velik razloček med Avstrijo in Prusi ter so jeli razmotrivati vprašanje, da-li niso Avstriji manj krivi vojne, kakor njihovi pruski zavezniki. Besedilo mirovne pogodbe, ki so jo predložili nemški zastopniki o obletnici potopitve „Lusitanije“, potrjuje podatke, ki sem jih zbral o predstojajočih mirovnih pogojih v seriji člankov, ki sem jih svoječasno objavil v nekem drugem slovenskem listu. Pogoji so strogi in težki. V celoti so praktično pač izvedljivi, dasi je pri tako kompliciranem in mnogostanskem elaboratu, kakor je ta mirovna pogodba, težko, da nemogoče prerokovati, kako bo mirovno delo uspelo, da-li se bo utrdilo ali preustrojilo delo, ki je se smatrali kot kompromis dveh tendenc v svetu alijanc in asociiranih držav; one, ki hoče Nemčijo trajno napraviti za neškodljivo, in one, ki jo hoče vzdržati kot velisilo.

Nemčija mora kot moralen temelj pogojev, ki jih naj sprejme, podpisati te le obveznosti:

Alijance in asociirane vlade izjavljajo in Nemčija sprejme v svojem in v imenu svojih zaveznikov odgovornost za vse škodo in izgube, ki so jih pretrpeli alijanci, asociiranci in njih državljani kot posledice vojne, ki jim je bila usiljena vsled sovražne pohlepnosti.

Nemčija bo podpisala ta mir, v srcu pa ga ne bo nikdar priznala in sprejela. Prusija, država, ki se ni od pragmatične sankcije do belgijske nevtarnosti nikdar držala pisanih pogodb, in katere moč je oslabilna vsled izločitve Vzhodne Prusije, dočim zavira definitivno vrnitev Alzacije in Lorene. Poznaniškega in velikega dela bogate Slezije, kakor tudi začasna ureditev glede saarske premoževne kotline njen vojaški preporod tudi z gospodarskimi sredstvi, ta Prusija se bo pokorila temu miru samo dotlej, dokler bodo imeli njega ustvarjatelji fizično moč, da uveljavljajo pogoje miru.

Ako upoštevamo te pogodbe, so vojaške določbe petega odstavka mirovne pogodbe take, da je po človeški razsodnosti nemogoče, da bi se mogel nemški militarizem v doglednem času zopet uveljaviti. Od odprave splošne vojaške dolžnosti do prepovedi izdelovanja in

uvoza podmornic in vojnih aeroplanov ni izpuščena v mirovni pogodbi nobena točka. Nemška vojna mornarica je postala prav tako brezpomembna, kakor bila preje, predno je Viljem II. proklamiral, da leži bodočnost njegovega naroda »na vodi«, in predno je izzvala mornarica odpor Anglije. Odprava militarizma v Nemčiji, ako je trajno vobče izvedljiva, v svrhu da se omogoči splošna omejitev oboroževanja pri vseh narodih, kakor se izrečno utemeljuje, bo imela za posledico, da se odvali veliko finančno breme z ramen nemškega naroda, ki bo vsled tega tembolj v položaju, da izpolni težke gospodarske goje, ki so mu jih naložili zavezniki. Prvotno platonsko zahtevo poedinih ekstremistov, da se naj Nemčiji nalože vsi vojni stroški, vse izgube na človeškem materialu med vojno, so opustili ter omejili na povrnitev škode, povzročene civilnemu prebivalstvu na življenju in lastnini. Ta odškodnina bo vsekakor še presegala sto milijard mark, odnosno pet milijard funtov šterlingov. Nemčija bo morala to odškodnino plačati tekom prihodnjih 30 let na temelju posebnega, precej elastičnega načrta. Uvodno plačilo ene milijarde funtov šterlingov, v kolikor ne bo mogoča v zlatu, ladaj ali blagu, se mora izvršiti v vladnih obliacijah tekom prvih dveh let po podpisu mirovne pogodbe; nadaljnih dve milijardi, ki se morate obrestovati, tekom prihodnjih pet let in končno še dve milijardi ob roku, ki se bo še kasneje določil. Uničena tožnja, ki so jo pretrpeli alijanci na svojem trgovskem brodomstvu, se mora nadomestiti tono za tono. V to svrhu mora Nemčija izročiti zaveznikom večji del svoje trgovske mornarice. Ker bo s tem pokrita še le polovica vseh na deset milijonov ton preračunjenih izgub, bo Nemčija morala prevzeti obveznost, da bo vsako leto izgrajila v svojih čedelnih najmanj za 200.000 ton novih ladij, dokler ne bo nadomestilo povsem kompletno.

Dr. Pirkmaier:

Preustroj varnostne službe.

Zdrav razvoji in trden obstanek države je le tedaj mogoč, če je oseba varnost posameznika, varnost zasebnega in državnega premoženja ter sploh javen red in mir tako zaskrban, da se lahko vsak državljani brezskrbno posveti svojemu delovanju, vedoča, da ga ščiti pred vsako krivico dober zakon in še boljši zaščitnik zakonov. Kar se tiče tozadevnih zakonov, pač ne kaže danes že misliti na večje izpremembe. Kazenski zakoni se naslanjajo na naravno pravo ter so nekaj kodeks o splošnem moralnem naziranju vseh kulturnih narodov; policijski predpisi so sicer v marsičem potrebni reforme, na tudi ta tako dolga ni nujna, dokler nimamo primernih organov, ki bi uporabljali boljše policijske predpise.

Zato je treba obrniti povsem pozornost na zaščitnike zakonov, oziroma na varnostno službo.

Po danes še veljavni avstrijski zakonih spada varnostna služba v prvi vrsti v takozvani lastni delokrog občine, kateri je po občinskem redu poverjena lokalna policija. Da pa oseba in splošna varnost ne more biti samo »lokalna« zadeva občine, mi bo moral vsakdo pritrditi, ki ve, da naše občine niso obdane s španskim zidom, temveč so prometno zvezane ter vsled tega na razpolago vsakemu, ki le hoče na zasebnih ali javnih poslih preskusiti na lastni koži kraljeve varnostne razmere. To so v resnici vedeli tudi svoječasni zakonodajni faktorji, toda takratna vlada je istotako vedela, da bi bil v resnici dobro vršec varnostni aparat dragocena naprava. Zato je odločila, naj lo prevzame občina. Tej se je sploh nalagala vsaka upravna naloga, ki je povzročala kaj več stroškov, četudi se je dobro vedelo, da je tudi občina ne more izvesti vsled materialne nezmožnosti, in radi domankanja sposobnih izvršilnih organov.

Danes je pri nas priznano delstvo, da z občino kot faktorjem za opravljanje varnostne službe na deželi sploh ne moremo računati. Po večjih mestih pa se je morala itak varnostna služba skoro povsed po-

veriti državni policiji, če smo hoteli spraviti varnostne razmere na času primerno višino.

Razen občine, ki je kakor rečeno, na papirju poklicana da izvršuje varnostno službo, smo prevzeli od prejšnje avstrijske uprave orožništvo kot relativno dobro institucijo za opravljanje varnostnih poslov. Ker občinska varnostna služba ni mogla zadostovati, zato so se upravitelji orožniške postaje, ki se jim je takorekoč v družbi vrsti poverilo »vzdrževanje javnega reda, miru in varnosti«. Orožništvo, kakor se je z večimi ali manjšimi izpremembami organiziralo v naših krajih že iz leta 1849, je naprava, ki je v splošnem svojo poverilo iz naloge vršila do zadnjih časov izborna.

Pri tem presolanju govorim o orožništvu seveda le kakor o nekem upravnem faktorju, ne da bi hotel s tem povedati, da je bilo to delovanje v stari Avstriji v prid nam Slovincem.

Jasno pa je, da orožništvo v sedanjem ustroju nikakor ne odgovarja današnjim razmeram. Vsem so dovoli znane posledice vojne za posameznika in za narod. Splošnim izpremenjenim razmeram se ustroj orožništva še ni prilagodil. V zadnjem času je marsikje padla morda tako nizko, da so mnogi iz ljudstva izubili celo najprimetnejše čute, prirojene človeku in se je splošno naložilo v javnem življenju tako izpremenil, da nam stare varnostne in javne naprave nikakor ne zadostajo več za vzdrževanje javnega reda. Kajti ne le osebnost varnost ali presoja o vrednosti človeškega življenja oziroma o integriteti ter varnosti premoženja ali presoja o svetosti lastninske pravice oziroma razločevanja med pojmi »moj in tvoj« temveč tudi nedotakljivost skupne državne lasti in spoštovanje pred državo suvereniteto sploh je jelo s tako žalostnimi pojavi dotrpati, da je ogrožen ves javen red ter ves razvoj naše domovine. Ker pa je za vsako državo obstanek mogoč le, če zna vpostaviti z odločnostjo javni red in mir, nam gotovo nalaga lučbeno do domovine in državna dolžnost, da združimo vse sile in zaslužimo naši državi ne le obstanek, temveč tudi cvetoč razvoj.

Seveda bi bilo treba v dosego popolnega cilja korenitega preustroja v naši upravi sploh. Take reforme so pa tako dalekosežne, da jih ne moremo izvesti čez noč, zlasti pa ne kaže podirati stare zgradbe, dokler načrti za novo niso dovršeni. Naša naloga pa je, da vsaj s času primerne preustrojitve posameznih panog v upravi pripravimo teren za novo zgradbo.

Sedaj je gotovo najbolj aktualna točka državne uprave varnostna ali redarstvena služba. Vsak dan prinaša novih vest, ki posameznika ne puščajo hladnega, država pa je polna nelagodnih elementov, ki bodo rabili primerno nadzorstvo tudi potem, ko bodo naše meje končno določene. Sai se ne vršilo le državni, temveč tudi socialni preobrat, pri katerih bo treba ne le krepke eksekutive, temveč tudi primerne in preudarne nadziranja in opazovanja. Ne rečem s tem, da je v prid državi, če z brahijalno silo zatira krivo pojmeč tok časa socialne evolucije, ki so neizogibne in ne bodo prizanesle nobenemu narodu, ker bi bilo tako početje enako zatiranju svobode. Nastopiti pa bo treba z vso odločnostjo in brezobzirno proti izrodukom in onim elementom, ki zakrivajo pod prevezo svobode protidržavne mahinacije, ali pa druge po splošnih moralnih načelih obsojana vredne nakane. Zato se moramo v prvi vrsti pripraviti in to mi ob meji tem boli, ker bomo vedno izročili večjim nevarnostim vsled tuje vpliva. To je vzrok, da opozarjamo na važnost preustrojitve varstvene službe, oziroma orožniškega ustroja.

Določila glede organizacije ter stvarnega delokroga orožništva, ki so danes v veljavi, v splošnem odgovarjajo ali nas vsaj trenutno ne silijo k izpremenitvi; treba jih bo pa vsekakor izpopolniti in izboljšati.

Stvarni delokrog orožništva naj se razširi tako, da se mu poveri tudi razvidnost prebivalstva, razvidnost gospodarstev ter posebno razvidnost o razmerah posameznika. Vsaka orožniška postaja naj dobi posebni katalog vseh

v okolišju ležečih gospodarstev, oziroma hiš ter nje prebivalcev, glede katerih naj bodo zabeležene ne le vsi služaj kaznivih dejanj, oziroma kazni, temveč sploh vse rodbinske, premoženjske ter moralne razmere. Posebno priporočljiva bi bila združitev vojaške razvidnosti ter evidencia zadev, ki pridejo v poštev za varnost države. Iz tega sledi, da je kraljevni delokrog orožniške postaje prevelik, ker je pregled okoliša popolnoma nemogoč. Orožniški okoliš na deželi naj obsega največ 2000—2500 oseb ter naj se krajevno v splošnem ne razteza dalje ko 10 km v premeru. Na enega orožnika naj ne pride nad 500 oseb.

Samo tedaj bo varnostna služba vzorna, če bo določen varnostnim organom tak kraljevni delokrog, da bodo imeli v njem pregled in informacijo glede vsakega dogodka ter vsakega posameznika. Izločili bodo v teku časa po pridobljenih izkušnjah iz svojega stalnega nadzorstva ljudi, ki vsled svoje moralne kvalitete tega ne rabijo, temveč so celo opora za varnostno službo. Tako ostane za strožje nadziranje primeroma le malo število moralno dvomljivih ljudi, na katere se bo dala osredotočiti vsa pozornost. Vsekakor mora biti cela razvidnostna in poizvedovalna služba urejena tako, da bo sledila kazem vsakemu orestopku za petami. Tedaj bodo dosegli kazni svoj glavni namen, namreč poboljševanje ter druge odvračajoč.

Orožniški okoliš naj se določijo že danes tako, da bodo pri splošni presnovi uprave uporabljivi za splošno upravno enoto. Kraji, ki gospodarsko, prometno in po naravi leži težko skupaj, naj bodo združeni, slično kakor imamo župnije ali šolske okoliše. S tem se bi najboljše pripravili obenem okoliš za našo bodočo politično občino, ki naj bo po obsegu taka, da tvori gospodarsko in gmotno krepko, neodvisno enoto in bo lahko s primerno samoupravo vršila v javen blagor svojo nalogo. Tedaj bo pa dana tudi prilika za enotno združitev vse varnostne službe, tako, da je občine in orožništvo ne bo več izvrševalo sporedno, ali bolje rečeno nesposredno.

Naš načrt glede preustroja orožništva gotovo ni skromen, ker zahteva precejšnje pomožne osebe. Ker pa je, kakor smo prej poudarjali, preustrojitev v interesu države in splošnosti vsekakor potrebna, ne sme biti pomikanje osebja vzrok, da se ista ne izvede. Začeti moramo na vsak način s sistematično odgojo orožniškega naraščanja ter z delno preustrojitvijo tam, kjer je dobra varnostna služba največje važnosti, to je ob naših mejah. V obmejnih krajih se mora pomnožiti število orožniških postaj tako, da se bo vršila vzorna obsejna kontrola in primerno poizvedovanje glede nezanesljivih elementov, v slučaju potrebe pa tudi služba vojnega orožništva.

Končno moram še poudarjati, da funkcija orožništva ne obstoja samo v vzdrževanju javnega reda, temveč da je orožništvo glavna oblastvena opora, ki je razsojajoči ter izvršujoči oblasti na razpolago, da udeleži pravico ter vladne odredbe in tvori tako predpogoji za oblastveno avtoriteto. V tej funkciji ne more država pogrešati orožništva sicer bi nastala splošna anarhija. Čim boljše bo torej organizirano naše orožništvo, tem trdnější bo ves obstoj naše države.

Politične vesti.

Koliko državnega posojila so podpisali trgovci - dobavitelji, ki so se oporočili vojaške dolžnosti, povzpeli do blagostanja? Koliko državnega posojila so podpisali industrijalci, katerih podjetja so delovala vso vojno in jim donosala milijone?

Izjeme naredbe. Ker je na ozemlju, ki spada v upravno območje deželne vlade za Slovenijo, proglašeno vojno stanje, je ministrski svet v Beogradu v smislu zakona z dne 5. maja 1869 začasno suspendiral določbe 12. in 13. člena državnega osnovnega zakona o splošnih državljanških pravicah. Vsled tega nastopajo tele postavne posledice:

- 1.) Naredbi poverjenstva za notranja dela o društvenem in shodnem pravu, objavljeni v uradnem listu dne 28. novembra 1918 ste začasno razveljavljeni.
- 2.) Nova društva se brez oblastvene dovolitve ne smejo več ustanavljati. Ako oblasti tokom enega meseca ne za-

brani prijavljene ustanovitve društva, je smatrati, da je ustanovitev dovoljena. Politične oblasti smejo iz državnih interesov ustaviti delovanje že obstoječih društev, zlasti prijemanje društvenih zborovanj, ali predpisi posebne pogoje, pod katerimi morejo društva nadaljevati svoje delovanje, oziroma prijeti zborovanja. Politične oblasti imajo pravico k vsem društvenim zborovanjem pošiljati svojega zastopnika, ki je upravičen zaključiti, oziroma razpustiti zborovanje, ako se razpravlja o stvarih, ki ne spadajo v statutarno področje društva, oziroma ki ogrožajo javni mir in red ali so protizakonite ali državni nevarne. Takisto smejo politične oblasti sistati izvršiti sklepe, s katerimi društvo prekoraj svoje področje, določeno mu v pravih. 3.) Shodi, katerokoli vrste bodisi politična pristopni ali omejeni na povabljeni goste, bodisi v zaprtih prostorih ali pod vedrim nebom, se smejo prijeti proti predhodni prijavi politični oblasti. Shode pod vedrim nebom sme politična oblast iz razlogov državnega interesa ali javnega miru in reda zabraniti. Na vse shode smejo politične oblasti pošiljati svoje zastopnike. 4.) Upravna oblast je upravičena, da ustavi izhajanje ali razširjanje tiskovin, da izda za nje poštno prepoved in da začasno ustavi obratovanje obrtov, ki razmnožujejo književne ali umetniške proizvode ali trgujejo z njimi ter s tem ogrožajo javni mir. Ta naredba je že stopila v veljavo.

Koroški se pripravljajo. Koroški listi pridno ščuvajo proti Slovincem in bi najraje videli, da bi koroška tolpa udarila na Štajersko in preko Karavank na Kranjsko. Toda koroški borci za svobodo očitno niso posebno navdušeni za to, kar se zavedajo, da bi se v tem slučaju morali vrniti s krvavi glavi nazaj preko meje. Vobče je med koroškimi četami v zadnjem času opaziti, da je močno padlo prejšnje navdušenje in da je oduševljenje med vojniki mogoče vzdržati samo še z umetniškim misredstvi. Zato priobčujemo listi dan za dnem oklice, v katerih satrjujejo, da je Koroška v nevarnosti, da je treba, da se zbere vse njeno prebivalstvo v obrambo ogrožene koroške domovine. Na čelu koroške deželne obrambe stoji podpolkovnik Hülgerth, ki takisto izdaja manifeste na koroško stanovništvo, v katerih jih roti, naj vstopijo v vrste braniteljev v nevarnosti se nahajajoče koroške dežele. »Freie Stimme« priobčuje izpod njegovega peresa tale oklic: »Borba za osvoboditev Koroške. Koroški na plan! Veste, ki nam v sednjem času prihajajo o naših sovražnikih, soglašajo v tem, da so jugoslovanske čete nadomestili Srbi. Iz smeri Ljubljane, Celja in Maribora prihajajo vsaki dan nova ojačenja, ki sestojajo iz docela zanesljivih čet. Računati nam je treba v najbližji bodočnosti z velikopoteznim napadom na vso koroško fronto. Da odbijemo uspešno ta napad, je nujno potrebno, da smo popolnoma pripravljeni in oboroženi. Brezpogojna naša dolžnost je torej, da se vse alarmne sile in organizirane dobrovoljske formacije dajo na razpolago deželni obrambi in da se vsi letniki 1896—1899 brez odlaganja odzovejo vojaškemu pozivu. Ako bo nas sovražnik videl pripravljen, je mogoče, da se bo pod vplivom neposredno bojne naše pripravljenosti premislil napasti našo deželo. Na drugem mestu citamo v »Freie Stimme« tale poziv: »Tik pred odločitvijo na mirovni konferenci, ki nam bo donesla v ogroženih krajih plebiscit, moramo računati s poslednjim bojem za drago nam rodno grudo. Strahopetci se naj skrivajo pod spodnja krila in naj ostanejo doma, možati in hrabri Koroški pa se bodo odzvali pozivu deželnega veljavnika ter odločno z nova zgrabili za puško. Za vsako ceno moramo preprečiti, da bi se Jugoslovani zopet polastili osvobojenih dolin južno od Drave in se tam mordačevali nad našim prebivalstvom. Ako bo vsak storil svojo dolžnost, bo v kratkem zasijalo nad osvobojeno in nedeljivo Koroško solnce miru in svobode.«

Zapri se v Kamniku župana s Gozda, Nikolaja Kuharja. Kaj pa je storil? Nič, nič hudega! Samo dajal je kaj

Išče se mesto življenja na dom, ali v trgovino. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 5493

Proda se enonadstropna hiša s vrtno in kletjo. Pove se na 5494

Vino slivovko, rum itd. nudim po najnižjih cenah

Kupujem suhe gobe in dobre vreče. **M. RANT, KRANJ.**

Iščia je brošura: **Za naše meje.**

Primorci Slovenci ostanejo zvesti Jugoslaviji.

Vsebuje sijajni govor Dr. Dinko Peca v Narodnem predstavništvu. Cena 1 K 50 v. Čisti dohodek je namenjen šolstvu v zasedenem ozemlju. Naročuje se v knjigarni Schwentnerja.

Koro in barto. Zvezne pisane ce- no prodam. Hradec-kega vas 85. 5517

Lep moderen irak s telovnikom in klakom poplomsa brez napak se poceni proda. Pove se v upravnistvu „Sl. Naroda“ 5515

Išče se uradniška moč ki je v lesni stroki poplomsa večja. Nastop takojšen. Prijavitelj se osebno: „Impej, Nabrova hiša i nadstropje“ 5512

Uradnik dovršen Jurist išče službe kot knjigovodja ali kaj sli-čnega. Ceni ponudbe pod „Jurist/5508“ na uprav. Slov. Naroda. 5506

Stanovanje 5 sob v Mariboru se za- menja s stanovanjem 4—6 sob v Ljubljani. Ponudbe na uprav- ništvo pod „Stanovanje v Mariboru 5471“ 5471

Išče se prazna ev. meblovana soba s dvema posteljama za novo- poročena. Pismene ponudbe pod „Ne- voporočena 5452“ na upravnistvo „Slov. Naroda“ 5452

Vrtnar vajen vseh vrtnarskih strok želi službe v kakšni graščini, toplicah ali v kakšni tovarni. Ponudbe na upravnistvo „Slov. Naroda“ pod Vrtnar/5500. 5500

Proda se fino stare goli, (mojster). Proda se v vseh južnih delih. Kje pove uprava „Slov. Naroda“ 5510

Išče se stanovanje, s hrano za 15 let starega dečka. Ponudbe na uprav. Slov. Naroda pod „Deček/5516“ 5516

Proda se zabavna oprema. Kje, pove upravnistvo „Slov. Naroda“ 5450

Soba meblovana ali nemeblovana se išče za pisarno. Ponudbe pod „Soba 5453“ na upravnistvo „Slov. Naroda“ 5453

Kalera boljša rodbina bi sprejela v ob enem razume na elektriko šolsko leto gospodično, ter njenega 10 letnega brata z dežele? Ponudbe pod Gorenjec/5516 na uprav. Slov. Naroda 5516

Strojnik (izkušen ključavničar), ki se ob enem razume na elektriko in telefon, vesten delavec z dobrimi spricavali se sprejme v Hotelu Sion, Ljubljana. 5504

Slovenec, zmožen angleščine, franco- ščine, italijanščine in nem- ščine išče službe poslužnika (Loh- diener). Ker slovenščine ne govori do- dela gladko; služboval je po svetu po hotelih. Dopisi pod A. B. poste re- stante Maribor. 5495

Opremljeno ali neopremljeno sobo s kuhinjo za takoj ali v km enega meseca v mestu ali v bližini išče za- konski par brez otrok. Ponudbe pod Mirna stranica št. 3000, poštno lo- šče Ljubljana. 5492

Knjigovodnja prva moč, zmožna vseh pisarniških del in korespondence, se sprejme v ve- letrgovino v Ljubljani. Sprejme so isto- tam dobro izvešana prodajalnika. Po- nudbe z navedbo doseganja službo- vanja in z zahtevno plačo (stanovanje, hrana zunaj hiše) pod Ština mesta/5501 na upr. Sl. Naroda. 5501

Žentina poudarja. Obrtnik in trgovec značaja, samostojen, 40 let star, lepega značaja, poudarja, ker ima tudi nekaj premoženja, se želi v svrhu poročitve seznaniti s deklico v starosti od 22—35 let, ni izveze vdova z enim ali dvema otrokom z nekaj premoženjem. Le resne ponudbe s sliko, katere se resno tudi vrnejo, naj se pošljajo na no- rav. Slovenskega Naroda pod šifro „Šrete/5504“ 5505

„Srna“ je razmeroma najcenejša mli, ker je najpopolnejše kakovosti. Tvorila mila in sode Igana Feak, Kranj. Poskus- ni zaboji 4 1/2 kg vsebine. 4980

Spretni, pošteni **moški in ženske** za prodajo „Slovenskega Naro- da“ v Ljubljani in vseh večjih krajih Jugoslavije se sprejmejo takoj. Več se izve v upravnistvu „SLOVENSKEGA NARODA“

Kupujem: **smrekovo lubje** čreslo, les za jame. Prosim ponudbe s skrajno ceno! Vinko Vabič, žalec pri Celju.

Velika kuharica išče službo z eni oseb- ništvo „Slov. Naroda“ 5511

Ljubna polka kal. 16 se proda. Na- slov pove uprav. Slo- venskega Naroda 5507

Plastični stroj najboljšega načina, sasna- nov in malo rabljen želi- mo kupiti. Ponudbe trčici Schwarzl drg. Zagreb, Prešernova ul. 3347

Zastopnik sprejme veleobrat s slad- kovim blagom. Oskar Strnadsky, Preša L, Mladost tr. 23. 5503

Sveža jajca v originalnih zabojih 70 vinarjev 1 komad pri osebnem prevzemanju ali plačilo naprej Em. Sup- panz, Ruzgata Sp. Štajerske. 3411

Tesarij kakor tudi več učencev se sprejme proti dobremu plačilu v trajno delo. Anton Stainer, mestni tesarski mojster, Ljubljana, Jer- nova ulica št. 13 4844

Damski krojač (opriskovalca) z do- brimi spricavali, pomaga tudi delati, išče službe. Ponudbe na upravnistvo „Sl. Naroda“ pod „Damski krojač/5401“ 5401

Kupim več dobro ohranjenih motor- nih tolex, avtomobilov in novo pne- matiko vsake vrste za kolesa, motorje in avtomobile. — Florjančič Štefan, Zagreb, ulica 6. 4273

Kaznanje! Dolgoletnim odjemalcem našega vina, da jim ne smemo kvase poslati, kajti je ves iz- delek kvasa od deželne vlade zaple- njena, ter smemo samo onim gosp. od- jemalcem pošiljati kvas, kateri se na- hajajo v razdelilniku okrajnih glav- stev. To radi reda naznanjamo tem- potem, kajti nemogoče nam je obve- stiti vsakega posameznika. Tovarna kvasa „Ratje“. 5498

RUM slivovko, vermut vino, razna vina v sodih fino beo in črno, staro vino za steklenice prodaja po ugodnih cenah vrhica Dr. Novaković, Ljubljana. Marijo Terezijska ulica 13, (Kotla ej) 6378

1000 kron dam temu kdor mi dobi stanovanje obstoječe iz 2 — 3 sob s pritliklinami v Ljubljani ali pa v najbližji oko-lici. Ponudbe pod „Majna/5509“, na upravo „Sl. Naroda“ 5509

- Drva - metrska in na drobno klena, suha, trda in mehka, v vsaki množini :-

A p n o na cele vagone oddaja po dne- v — : njih cenah :- **F. & A. Uher** Ljubljana. Pisarna: Solenburova ul. 4. Zaloge: Slomškova ul. št. 12. Telefon št. 117.

Vrhnj išče se dekle v 16. letu in brez staršev prostor kot učenko v strogi trgovski hiši, najraje na deželi. Ima 6 razredov in je izurjena v go- spodinjstvu. Naslov: L. Zentner, Kamnik. 5499

Stenografija dobro zmožno sloven- ske stenografije iščejo slojatelji tehničnih kursov. Nastop ta- koj. Plača po dogovoru. Ponudbe pod „tehnika/5513“ na upravnistvo „Slo- venskega Naroda“ 5513

Stanislav Sédilak
Lea Hrovatova
zaročena.

Jesenice, dne 22. maja 1919.
Brez posebnega obvestila.

Prima bosanske slive v sodih prodaja v komolaji, dokler traja zaloga, trg. kom. in špod. del. družba „Balkan“ po ceni K 5-30 za Nitto kg. Leseni sodi po K 30— se ne sprejmejo nazaj. 5416

Srbečico, hraste, lišaje odstrani prav naglo dr. Fiesch-a izvir. postav. varovano „SEBA- FORM“-mazilo. Popolnoma brez diha in ne maže. Poskusni lonček K 3—, veliki K 5—, porcija za rodbino K 12—.
Dr. E. Fiesch's Kronen-Apotheke (Győr), Raab Ogrska.
Zaloga za Ljubljano in okolico: Lekarna „pri zlatem jelenju“, Ljubljana, Marijin trg. 5958
Pozor na varstveno znamko „SEBAFORM“

! SVETLA !
Baterije, žarnice, elektrotehnični predmeti, (izdelek svetovne slovanske tvornice.) Generalna reprezentanca za en gros v kraljevstvu SHS
JANKO POGACAR, ZAGREB, 1882
Začasno Ljubljana, Ilirska ulica št. 29. I.

Prva hrvatska tovarna za električno industrijo Zagreb
Ivan Paspas
ZAGREB: Tovarna in poslovalnica Gundulićeva ulica 41.
Prevzema urejanje električnih pogonov. Velika zaloga električnega pri- bora. Zažulje na veliko in malo. Specijalno olje za mazanje električnih strojev. Tovarniško popraviljanje električnih strojev. Tovarna žepnih baterij „CROATIA“

Svežo koruzno moko in pšenične otrobe razpošiljajo na odpreme izkaznice, ki se imajo naročam priložiti
Sjedinjeni Paromlini d. d. u Bjelovarn.

TREBAMO za prompt dobavu više vagona vapna, cementa, čavljie (žebliji) i prutnog željeza, kao i cinkovnog lima (pločevine). Ponude slati na **t. t. Kovač i Stančić, Pitomača (Hrvatska).**

Obvestilo!
Vijudno naznanjamo, da smo prevzeli trgovino in delavnico od gosp. J. Hlavke v Ljubljani, Prešernova ulica 5, kjer bomo kot prej prodajali in izdelovali kirurške instrumente, vse vrste ortopedičnih protez in bandaz, po zmernih cenah.
Priporočamo se gg. zdravnikom v Ljubljani in na deželi kakor tudi slov. občinstvu za nadaljno naklonjenost.
V LJUBLJANI, dne 15. maja 1919.
G. Besednik in drugovi.
Znamka B. P. B.

Veletrgovina
Isidora Schollera sin
Zagreb, Vlaška ul. 21.
Ustanovljeno 1883. Telefon 106.
Nudi svoje bogato skladišče: stearinskih sveč, šved- skih vžgalic žvepla (Floristella dvostruko raf- mirane) smokev, mandljev namiznega olja, limon, rožin, popra, kave, suhih sljiv, metel itd.
Cene zmerno! Zahtevajte cenike.

ad št. 7740/16.

Razglas.

Meseca junija 1919 se bode vršilo v Mestnem domu vsak terek in petek popoldne ob polu 4. uri javno

brezplačno cepljenje proti kozam (osepnicam)

Za Spodnjo Šiško, v sredo, 4. junija v ljudski šoli.
Za Vodozmat, v sredo, 18. junija v mestni ubožnici, vsakokrat ob polu 4. uri popoldne.

Pozivljajo se resno vsi starši, kojih otroci se niso cepljeni, da prinesejo te k cepljenju in k pregledu, ki se vrši tedno kas- neje na istem kraju in ob istem času. Pri pregledu izroče se tudi spricavala o cepiljenju, ki so potrebna pri sprejemu otrok v šolo. Z ozirom na nevarnost, ki preti v sedanjem času glede nastopa koz (osepnice), opozarja mestni magistrat, da je cep- ljenje najuspešnejše sredstvo zavarovanja proti tej bolezni ter nujno pozivlja tudi vse one, ki morda niso bili še nikoli cepljeni, in vse tiste, pri katerih je že preteklo več let po zadnjem cepljenju, da se dajo sedaj cepiti, oziroma na novo cepiti proti kozam.

Mestni magistrat ljubljanski,
dne 22. maja 1919. 5497

Leopoldina Pikel
po doigi ter mučni bolezni, prejemši sv. zakramente za umira- joče, včeraj, 25. t. m. ob 11. uri dopoldne preminula.
Pogreb blage pokojnice bo jutri, 27. t. m. ob 4. uri popoldne od hiše žalosti, Florjanska ulica št. 6, na pokopališče k Sv. Križu.
V Ljubljani, dne 26. maja 1919. 5502

Marija Widmayer
hišna posestnica.
Umrta je danes, t. j. 26. maja ob 12. uri popoldno po kratki in mučni bolezni.
Krutost nemškega koroškega morilca ji je natančno pred 4 meseci in ob isti uri ugrabila tako ljubljene, edinega sina, nemške tolpe so jo pregnale iz njenega zadnjega bivališča, iz kroga njenih otrok, — oboje je pospešilo njeno, žal tako rano smrt.
Pogreb nepozabne bo dne 28. majnika 1919 ob 4. uri po- poldne iz hiše žalosti, Resljeva cesta št. 3, v lastno grobnico na pokopališču pri Sv. Križu.
Sv. maše zadušnice se bodo brale v Ljubljani in Vuzenici. Počivaj sladko, predraga mamica!
Ljubljana — Vuzenica, dne 26. maja 1919.
Ana Klarman, Irma Wagner, hčeri; Heimitos Wagner, vnukinja; Viktor Klarman, nadrev. juž. žel., zet. 5508

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani
naznanja žalostno vest, da je preminul dne 25. maja 1919
gospod

OTON BAYR

ravnatelj v pokoju.

Bodi ohranjen zaslužnemu možu prijazen spomin.

LJUBLJANA, dne 27. maja 1919.